

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 15 grudnia 2022 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania
przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności
wobec małoletniego poniżej lat 15 oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 16 listopada 2022 r. ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 2, pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2) zasady i sposób wyjaśniania przypadków przestępstw:
    - a) przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, o których mowa w rozdziale XXV ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726, 1855, 2339 i 2600), popełnionych na szkodę małoletniego poniżej lat 15,
    - b) przeciwko obyczajności, o których mowa w rozdziale XXIII ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Kodeks karny (Dz. U. poz. 94, z późn. zm.), popełnionych względem osoby poniżej lat 15,
    - c) nierzędu, o których mowa w rozdziale XXXII rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. – Kodeks karny (Dz. U. poz. 571, z późn. zm.), popełnionych względem osoby poniżej lat 15;”;
- 2) w art. 1 w pkt 5, w art. 3 w ust. 2 w pkt 1 w lit. b wyrazy „niezawiadomienia właściwego organu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 1 pkt 2, wskazanego w art. 240 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny” zastępuje się wyrazami „o którym mowa w art. 240 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w zakresie niezawiadomienia właściwego organu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 1 pkt 2”;

- 3) w art. 1 w pkt 5, w art. 3 w ust. 2 w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) popełnienia przestępstwa niezawiadomienia”;
- 4) w art. 1:
a) w pkt 6:
– w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „art. 3a–3c” zastępuje się wyrazami „art. 3a–3d”,
– po art. 3c dodaje się art. 3d w brzmieniu:
„Art. 3d. W zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 i 2 i art. 3 ust. 2 pkt 2, Komisja ma prawo zwrócić się do prokuratora o wystąpienie z wnioskiem o pomoc prawną. Przepisy art. 586 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, 1855, 2582 i 2600) stosuje się odpowiednio.”,
b) w pkt 23, w ust. 5 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 i 1855)”;
- 5) w art. 1 w pkt 6, w art. 3a po wyrazach „lub dokumenty” dodaje się wyrazy „, w tym dotyczące postępowań wewnętrznych prowadzonych przez te organy, organizacje i podmioty”;
- 6) w art. 1 w pkt 6, w art. 3a skreśla się wyrazy „, chyba że ich przekazanie jest wyłączone lub ograniczone na podstawie przepisów odrębnych”;
- 7) w art. 1 w pkt 6, w art. 3a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:
„2. Organy państwa, organizacje i podmioty poucza się o skutkach nieuzasadnionego nieprzekazania posiadanych informacji lub dokumentów, a także informuje się o możliwości nałożenia przez sąd kary za naruszenie obowiązku, o którym mowa w ust. 1.
3. Karę za nieuzasadnione nieprzekazanie posiadanych informacji lub dokumentów, nakłada na organ państwa, organizację lub podmiot, o których mowa w ust. 1, na wniosek Komisji, sąd rejonowy właściwy według miejsca

siedziby organu państwa, organizacji lub podmiotu.”;

- 8) w art. 1 w pkt 7, w art. 4 w ust. 2 w pkt 3 wyrazy „stowarzyszeniami, samorządami zawodowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, ruchami obywatelskimi, innymi dobrowolnymi zrzeszeniami i fundacjami, organizacjami” zastępuje się wyrazami „organizacjami i podmiotami, ruchami obywatelskim”;
- 9) w art. 1 w pkt 17, w art. 19 w pkt 3 wyrazy „art. 24–25a” zastępuje się wyrazami „art. 24 oraz podjęcia działań, o których mowa w art. 25 i art. 25a”;
- 10) w art. 1 w pkt 19 w lit. b, w ust. 3 wyrazy „zobowiązane do zgłoszenia podejrzenia popełnienia tego przestępstwa” zastępuje się wyrazami „obowiązane do zawiadomienia o tym przestępstwie”;
- 11) w art. 1 w pkt 27, w art. 27b wyrazy „było choćby jednym z zachowań, o których mowa w rozdziale XXV ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, wobec małoletniego poniżej lat 15” zastępuje się wyrazami „wyczerpywało znamiona przestępstwa, o którym mowa w art. 1 pkt 2”;
- 12) w art. 1 w pkt 27, w art. 27d:
  - a) w ust. 1 w pkt 2 po wyrazach „drugiego stopnia” dodaje się wyrazy „albo osoby pozostającej z nim we wspólnym pożyciu”,
  - b) w ust. 2 po wyrazie „małżeństwa” dodaje się wyrazy „, wspólnego pożycia”;
- 13) w art. 1 w pkt 30, w art. 30 w ust. 7 skreśla się wyraz „się”;
- 14) w art. 1 w pkt 33, w art. 36 w ust. 3 wyraz „oraz” zastępuje się wyrazami „,a uchwały, o której mowa w ust. 1 pkt 2, również”;
- 15) w art. 1 w pkt 34, w art. 36a w ust. 4 wyrazy „art. 36 ust. 1 pkt 2” zastępuje się wyrazami „art. 27 ust. 3”;

- 16) w art. 1 w pkt 40, w art. 40:
a) przed pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
„...) nakładania kar oraz pouczeń, o których mowa w art. 3a ust. 2 i 3, stosuje się odpowiednio przepisy części pierwszej księgi I tytułu VI działu III rozdziału 2 oddziału 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.);”,
b) w pkt 1 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.)”;
- 17) w art. 1 dodaje się pkt 40a w brzmieniu:
„40a) tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:
„Sprawozdanie roczne z działalności Komisji i raport Komisji”;
- 18) w art. 1 w pkt 42, w art. 42 w ust. 2 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
„2) informację o monitorowaniu przez Komisję działań, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 5 oraz w art. 24;
3) informację o podjętych przez Komisję działaniach w postępowaniach, o których mowa w art. 25 i art. 25a;”;
- 19) w art. 1:
a) w pkt 42, w art. 43,
b) w pkt 43, w art. 43a w ust. 3
– po wyrazie „publicznie” dodaje się wyrazy „w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Urzędu Komisji”;
- 20) dodaje się art. 3a w brzmieniu:
„Art. 3a. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) w art. 5 po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:
„2c. Prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu w zakresie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 (Dz. U. z 2020 r. poz. 2219 oraz z 2022 r. poz. ...).”;

- 21) w art. 5 w poleceniu nowelizacyjnym:
- a) po wyrazach „w art. 6 ust. 3” oraz „w art. 18 w ust. 1a” dodaje się wyraz „dwukrotnie”,
  - b) wyrazy „w różnych przypadkach” zastępuje się wyrazami „w różnym przypadku”,
  - c) wyrazy „w odpowiednich przypadkach” zastępuje się wyrazami „w odpowiednim przypadku”;
- 22) w art. 8 po wyrazie „publicznie” dodaje się wyrazy „w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Urzędu Komisji”;
- 23) w art. 9 przed pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
- „...) Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 staje się Państwową Komisją do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15;”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Na 55. posiedzeniu, w dniu 15 grudnia 2022 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 oraz niektórych innych ustaw. W swojej uchwale Senat proponuje wprowadzenie do ustawy 23 poprawek.

Senat z satysfakcją ocenia przyjęcie przez Sejm przedłożonej nowelizacji. Zdaniem Senatu wejście w życie niniejszej ustawy przyczyni się do zwiększenia efektywności działalności Komisji, zapewni osobie poszkodowanej ochronę i zadośćuczynienie jej krzywdzie, a osobie wskazanej jako sprawca poszanowanie jej praw i możliwość obrony.

Równocześnie, w trakcie prac w Senacie zwrócono uwagę na potrzebę uzupełnienia ustawy o niektóre pominięte, ważne kwestie, a także jej poprawienia w zakresie stwierdzonych uchybień.

Uwagę Senatu zwróciły przede wszystkim dwa zagadnienia: zakres przedmiotowy prowadzonego postępowania wyjaśniającego oraz wprowadzenie przepisu sankcjonującego obowiązek zapisany w art. 3a zmienianej ustawy.

Pierwsza z tych kwestii jest przedmiotem poprawek nr 1 i 11. Senat dostrzegł, że przepisy ustawy, w zakresie prowadzenia postępowania wyjaśniającego, zmierzają do ograniczenia działania Komisji do przestępstw popełnionych po wejściu w życie Kodeksu karnego z dnia 6 czerwca 1997 r. Senat uznał to ograniczenie za niewskazane i proponuje zmianę, która rozszerzy kompetencje Komisji w zakresie wszelkich prowadzonych przez nią działań na zachowania wyczerpujące znamiona przestępstw ujętych w trzech kodyfikacjach karnych wskazanych w dodawanym przepisie art. 1 pkt 2.

Druga z najważniejszych zmian zawarta została w poprawkach nr 7 i 16. Zamierzeniem Senatu jest dodanie w ustawie przepisu, który pozwoli na opatrzenie sankcją działania polegającego na nieuzasadnionym nieprzekazaniu Komisji posiadanych informacji lub dokumentów. Senat wyraża przekonanie, że przyznanie Komisji prawa zwrócenia się do sądu z wnioskiem o nałożenie kary porządkowej, wzmocni pozycję i autorytet Komisji, nie przesądzając przecież o tym, jak często Komisja będzie korzystać z tego uprawnienia.

W poprawce nr 16 wprowadza się uzupełniająco przepis, który w zakresie kwestii proceduralnych nakazuje stosować przywołane, odpowiednie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

Poprawka nr 2 poprzez wprowadzenie szyku przestawnego zmienianego poprawką zdania precyzuje przepis stanowiąc, że przedmiotem zawiadomienia przez Komisję właściwych organów będzie podejrzenie przestępstwa, o którym mowa w art. 240 Kodeksu karnego. Zgłoszenie to, nie będzie obejmowało wszystkich przestępstw, o których mowa w rozdziale XXV Kodeksu karnego (o tych stanowi art. 3 ust. 2 pkt 1 lit. a), a jedynie tych, które zostały wymienione w katalogu przestępstw w art. 240 Kodeksu karnego.

Przywołanie przez ustawodawcę w treści omawianego przepisu art. 240 Kodeksu karnego zawęży bowiem rozumienie pojęcia „obowiązek zgłaszania przestępstw” do tych w nim wymienionych i nie dotyczy społecznego obowiązku denuncjacji wywodzonego z art. 307 Kodeksu postępowania karnego, którego niedopełnienie nie skutkuje odpowiedzialnością karną w trybie art. 240 k.k.

Poprawka nr 3 opiera się o analogiczną argumentację, stąd Senat dostrzega potrzebę doprecyzowania zmienianego przepisu i wpisania w nim właściwego skrótu, sformułowanego wyżej, w tym samym artykule nowelizowanej ustawy.

Przyjęcie poprawki nr 4 jest efektem uznania przez Senat za wskazane, wobec zgłaszanych w Raportach Komisji problemów, dodanie w ustawie przepisu, który uprawni Komisję do występowania o międzynarodową pomoc prawną w zakresie doręczeń i przesłuchań, przy zastosowaniu odpowiednich przepisów Kodeksu postępowania karnego.

Poprawka nr 5 zmierza do uszczegółowienia zakresu informacji i dokumentów, których przekazania może domagać się Komisja. Wskazanie to doprecyzuje zakres obowiązku podmiotów ujętych w przepisie.

Senat przeciwny jest wprowadzaniem ustawą rozwiązaniu polegającemu na wyłączeniu obowiązku przekazania Komisji dokumentów lub informacji, gdy jest to „wyłączone lub ograniczone na podstawie przepisów odrębnych”. W toku prac nad ustawą podnoszono, że wiele podmiotów może odmawiać Komisji udostępniania dokumentów lub informacji nie powołując się na normy prawa powszechnie obowiązującego lecz na uregulowania wewnętrzne o randze niższej niż ustawa. Takie rozumienie przepisu jest zdaniem Senatu nieuprawnione.

W toku procesu legislacyjnego wielokrotnie i na różnym jego etapie podnoszony był zarzut użycia sformułowania „na podstawie przepisów odrębnych”, które w piśmiennictwie zawierającym wykładnię zasad techniki prawodawczej nazywane jest „odesłaniem zewnętrznym pustym”. Ustawodawca odsyła bowiem do bliżej nieokreślonych przepisów odrębnych. Ta metoda formułowania odesłania jest niezgodna z przepisem § 156 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej, który przy konstruowaniu odesłań nakłada na prawodawcę obowiązek jednoznacznego, precyzyjnego wskazania przepisu lub przepisów prawnych do których odsyła (poprawka nr 6).

Poprawka nr 8 ma na celu zastąpienie rozbudowanej treści przepisu sformułowanym w ustawie skrótem.

Poprawki nr 9 i 18 dotyczą zagadnienia ujętego w art. 42 w ust. 2 zmienianej ustawy. Przepis ten w pkt 2 i 3 nakazuje Komisji przedstawienie informacji na temat uprawnień Komisji polegających na monitorowaniu działań, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 5 oraz w art. 24–25a ustawy.

Uwagę Senatu zwróciły dwa zagadnienia. Pierwsze dotyczyło nieprawidłowego sformułowania przepisu z punktu widzenia poprawności językowej. Senat zauważa, że Komisja powinna przedstawiać sprawozdanie z własnej działalności, tymczasem z brzmienia przepisu wynika, że będzie ona przedstawiała sprawozdanie z działań podmiotów przezeń monitorowanych np. z prowadzonych przez prokuratora postępowań przygotowawczych.

Druga kwestia dotyczy pkt 3, który nakazuje Komisji przedstawiać informację o monitorowanych postępowaniach, o których mowa w art. 24, 25 i 25a. O ile rzeczywiście Komisja ma prawo monitorowania czynności organów postępowania przygotowawczego, co wynika *expressis verbis* z art. 24 ust. 1, to jednak nie przysługuje jej prawo monitorowania sądów. Przysługujące Komisji postępowanie w relacji z sądami nie są w ustawie ujęte w formę uprawnienia do ich monitorowania. Stąd potrzeba uporządkowania przepisów art. 42 ust. 2 pkt 2 i 3 w sposób zaproponowany w poprawkach.

Poprawka nr 10 wyraża przekonanie Senatu, że to terminologia Kodeksu karnego jest właściwa w tym miejscu zmienianego przepisu.

Poprawka nr 12 dotyczy art. 27 d nowelizowanej ustawy. Przepis ten określa podstawy wyłączenia członka Komisji od udziału w postępowaniu wyjaśniającym. Omawiany przepis powtarza podstawy wyłączenia wskazane w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego

i administracyjnego, jednak pomija wskazaną obok małżonka w art. 40 Kodeksu postępowania karnego „osobę pozostającą we wspólnym pożyciu”. Senat, po rozważeniu potrzeby uzupełnienia przepisu art. 27d o takie osoby uznał za wskazane wprowadzenie odpowiedniej poprawki.

Poprawki nr 19 i 22 wynikają z faktu zwrócenia przez Senat uwagi na wykreślenie z treści dotychczasowego art. 43 ust. 2 ustawy wskazania, że Raport Komisji udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Komisji. W to miejsce wpisano udostępnianie „publiczne”.

Powyższą zmianę Senat ocenił krytycznie, w przekonaniu, że może ona prowadzić do ograniczenia powszechnego dostępu do informacji o działaniach i efektach działań Komisji.

W dzisiejszych czasach, w dobie Internetu wydaje się, że narzędziem najlepiej realizującym koncepcję publicznego dostępu do danych jest właśnie ich udostępnienie w sieci komputerowej. Możliwe są oczywiście inne sposoby udostępniania sprawozdań i raportów, szczególnie w formie drukowanej (papierowej), jednak zarówno kosztowność jak i dostęp do takiej formy upublicznienia zdecydowanie ograniczałyby dostęp zainteresowanych podmiotów do tych informacji, szczególnie wobec dodania w art. 5 nowego brzmienia ust. 3, który znacznie ogranicza możliwość powszechnego dotarcia do informacji na temat działalności Komisji.

Poprawka nr 20 wyraża ujawnioną w trakcie prac senackich potrzebę dodania zmiany, która w przepisach ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej doda przepis, wskazujący na odstępstwa od zasady ujawniania informacji publicznej wynikające z nowelizowanej ustawy. Art. 5 tej ustawy reguluje kwestie ograniczenia prawa do informacji publicznej, wskazując w ust. 2a i 2b na przepisy innych ustaw zawierające takie ograniczenia.

Ostatnia z przyjętych przez Senat poprawek, oznaczona nr 23, dotyczy art. 9 ustawy. Zawiera on trzy przepisy dostosowujące. W związku ze zmianą nazwy Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 i zastąpienia jej nazwą „Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15” konieczne stało się przekształcenie Komisji w nowy organ, o nowej nazwie.

Ustawa w art. 9 reguluje sprawy: ciągłości pełnienia funkcji przez dotychczasowych członków Komisji, dotyczące kontynuacji stosunku pracy dotychczasowych pracowników

Urzędu Komisji oraz przekształcenia Urzędu dotychczasowej Komisji i utworzenia nowego Urzędu Komisji.

Ustawa nie zawiera jednak przepisu przekształcającego samą Komisję, co pozwala twierdzić, że po wejściu w życie ustawy nie dojdzie do zapewnienia ciągłości działania samej Komisji.

W celu zapewnienia legalności działania Komisji pod nową nazwą, jako organu wypełniającego prawa i obowiązki wskazane w ustawie, konieczne jest dodanie przepisu przekształcającego ten organ, szczególnie wobec istnienia przepisu art. 48 w dotychczas obowiązującej ustawie o Państwowej Komisji, który powołał do życia Komisję pod jej dotychczasową nazwą.

Poprawki nr 13, 14, 15, 17 i 21 zmierzają do doprecyzowania przepisów ustawy.